

[Niels Matthiasen.]

spørge: hvad koster denne lov? Der er tale om en udgiftsstigning på ca. 2 mill. kr. Efter min opfattelse er det meget i underkanten af, hvad der i virkeligheden er nødvendigt. Man kan ikke spare sig til fremskridt, slet ikke på kulturlivets områder. Vi må på et eller andet tidspunkt gøre os klart, at kultur i dag med den ændring, der har været i samfundet, kræver større investeringer end på noget tidligere tidspunkt. Det er ikke kun materiel velstand, og det er ikke kun militær, der forsvarer et land, det er også dets kultur, og i denne spiller teatret sin store rolle som forløser af menneskenes drømme og ønsker.

Med disse bemærkninger kan jeg tilsige mit partis velvillige behandling af de foreliggende lovforslag.

Harald Nielsen: Det foreliggende lovforslag om teatre, som jo ikke skal færdigbehandles i dette folketingsår, og som der derfor bliver god tid til at drøfte i udvalget, sigter mod gennem en øget støtte til teatrene at fremme den kunstart, som de repræsenterer, og at fremme interessen for dem, sådan at flere og flere får del i den berigelse, som det er at komme i teatret, når det repræsenterer virkelig god kunst. Venstre har ikke noget som helst principielt imod, at staten støtter denne kunstart, som har stor folkelig og kulturel værdi, ganske på samme måde som vi støtter andre kunstarter. Vi støtter jo malerkunsten og billedhuggerkunsten, vi støtter tonekunsten, vi har vore bevillinger på finansloven til litteraturens folk, og det er ganske rimeligt og naturligt, at staten også tager sig for at støtte teaterkunsten, som jo også er en kunstart, det ved vi, der er meget kostbar og udgiftkrævende. Derfor kan der være god rimelighed i, at man nu får en teaterlov, hvor man søger at lægge forholdene ind i bestemte rammer. Men det betyder naturligvis ikke, at vi er uinteresserede i, under hvilken form denne støtte skal gives. Vi er stærkt interesseret i, at

det bliver i en form, så vi virkelig ved, hvilke udgifter vi her står over for, idet vi har den opgave altid at tage økonomiske hensyn og sikre, at statens udgifter ikke vokser ud over, hvad der er rimeligt og nødvendigt.

Det foreliggende lovforslag opretholder bevillingssystemet. Det har gennem lange tider været sådan herhjemme, at driften af biografteatre og teatre ikke har været fri næring. Det har krævet en bevilling fra justitsministeriet at drive et teater. Bevillingsmyndigheden skal dog efter det nu fremsatte lovforslag overgå til kulturministeriet. Efter denne ordning er teaterdrift såvel som biografteaterdrift et monopol, et privilegium, om man vil, som det ligger i de politiske magthaveres hånd at uddele. Det siger sig selv, at man ikke ud fra en liberal samfundsofattelse kan synes særlig godt om et sådant system. Derfor har venstre og de konservative også tidligere, da biografteaterloven var til behandling, foreslået bevillingssystemet ophevet. Når man ikke ved den lejlighed tog teatrene med, var det, dels fordi det dengang var biografteaterloven, man behandlede, dels fordi det rette tidspunkt til at rejse spørgsmålet også for teatrenes vedkommende måtte være, når der på baggrund af teaterkommissionens arbejde kom et lovforslag frem om teatrenes forhold. Det er et sådant lovforslag, der nu foreligger, og i det opretholdes altså bevillingssystemet, men det kan jo ændres under folketingets behandling af lovforslaget, såfremt der kan samles et flertal for en mere liberal ordning, og det håber jeg at der kan.

Hovedargumentet for bevillingssystemets opretholdelse har hele tiden været, at det skulle være særlig egnet til at sikre et vist kulturelt og kunstnerisk niveau, medens omvendt fri næring skulle befordre en udvikling i retning af en lavere standard og alt for megen overvægt på det rent underholdningsmæssige, en påstand, for hvis rigtighed jeg i hvert fald endnu aldrig har set noget afgørende bevis. I Sverige har man,